

Уредник *Војнотехничког гласника* покренуо је 27. 1. 2014. године иницијативу да се од последњег квартала 2014. године у оквиру тог часописа поново уређује тематска целина „Војноекономски преглед“, као што је то било у периоду 1953–56. године, која је касније прерасла у истоимени самостални часопис публикован у периоду 1957–59, а у периоду 1980–92. у часопис ширег тематског захвата под називом *Позадина*.

Управа за буџет и финансије МО подржала је 25. 8. 2014. године ту иницијативу, али је сугерисала да економија као друштвена наука гравитира часопису *Војно дело*, категоризованом као интердисциплинарни у домену друштвено-хуманистичких наука.

Редакција *Војног дела* прихватила је поменути иницијативу и сугестију и од 2015. године, по мери ауторске продукције и читалачког интересовања, уређиваће рубрику „Војноекономски преглед“ и даље је развијати до фазе издавања у самостални истоимени научно-стручни часопис система одбране Републике Србије.

Целокупним садржајем овог броја, *Војно дело* започиње остварење ове иницијалне замисли.

Уредник

ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА ЦЕНЕ КОШТАЊА ОПЕРАЦИЈА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ – Реч приређивача –

У овом тематском издању *Војног дела* приказан је део радова са научно-стручног скупа под називом „Економска анализа цене коштања операција Војске Србије – ЕКОП-АН 2014“, одржаног 19–20. новембра 2014. године у Војној академији. Радови презентују сферу економске анализе цене коштања операција Војске Србије и моделе за њен прорачун. Тиме је настављен континуирани процес истраживања на пољу наука одбране у оквиру Центра за истраживање наука одбране и менаџмента.

Задачи и мисије Војске Србије који су дефинисани стратешким документима предвиђају планирање различитих врста операција Војске Србије. Кључни параметар планирања операција представља њихова цена коштања.

Имајући у виду значај операција Војске Србије, посебно аспект теоријског уобличавања, цена коштања, као категорија економске теорије која се примењује у области производње и услуга, има изузетно значајну и одлучујућу улогу у планирању операција. У том смислу, кључни елеменат представља обухват цене коштања операција Војске Србије, као сложене и вишедимензионалне појаве.

Презентовани радови нуде одређена решења у сфери планирања операција, посебно у дефинисању критеријума и алгоритама. Развојем и теоријским уобличавањем командовања и руковођења и оператике стварају се претпоставке успешног планирања и извођења операција, првенствено сагледавајући економски релевантне чиниоце. Истовремено ће се обезбедити и теоријско уобличавање наука одбране, посебно командовања и руковођења и оператике, што представља будући корак у процесу развоја операција Војске Србије и њиховог реалног планирања.

У решавању проблема који се непосредно тичу прорачуна цене коштања операција Војске Србије, ангажовани су компетентни истраживачи и стручњаци. Њихова знања и резултати рада послужиле као основа у даљим истраживањима наведених процеса и створити будућу оријентацију деловања и развоја наведене области у командовању и руковођењу и оперативи.

Презентована решења у радовима треба да прате процес промена и решавања актуелних доктринарних документа на свим нивоима у Војсци Србије у области наука одбране, посебно на пољу командовања и руковођења и оператике. Тиме се обезбеђује развој друштвено-хуманистичког поља наука и студијског програма „Менаџмент у одбрани“ на Војној академији и подизање нивоа усавршавања полазника Командно-штабног и Генералштабног усавршавања у Школи националне одбране на Универзитету одбране у Београду, који представља окосницу школовања официра Војске Србије.

Може се констатовати да је област економске анализе цене коштања операција Војске Србије само додирнута и да представља широк дијапазон разматрања процеса планирања операција у различитим димензијама.

Радови објављени у тематском издању *Војног дела* само су почетак теоријског и практичног уобличавања система оперативног планирања и стварања јединствене процедуре за утврђивање цене коштања операција. Тиме је отворено ново поглавље у приступу изучавања операција, командовања и руковођења и оператике као научне области.

пуковник
Ванр. проф. др *Самед Каровић*